

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PREȚIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—er., pe 1/2 anu 2 fl. 50 er.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PREȚIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a

Correspondentiele sê se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Diplom'a préinalta regala

din 1-m'a Inuii nou a. c., prin care se intaresce preagratiosu alegerea indeplinita prin sinodulu eparchiei gr. or. române caransebesiene a Archimandritului si vicariului archiepiscopescu NICOLAE POPEA de Episcopu alu acestei eparchiei.

(Traducere din limb'a magiara.)

Nr. 1517 Pres.

NOI FRANCISC JOSIF ANTAIULU

din grati'a lui Dumnedieu Imperatu alu Austriei, Rege apostolicu alu Ungariei, Boemie, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei, Galitiei, Lodomeriei, de asemenea Rege alu Illyriei s. a. Archiduce alu Austriei, Mareduce alu Cracoviei, Duce alu Lothoringiei, Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carnioliei si alu Bucovinei, alu Silesiei de sus si de jos, Mareprincipe alu Transilvaniei, Marchion alu Moraviei, Comite alu Habsburgului si alu Tiroliei, s. a.

Dàm in aducere aminte, notificându cu acést'a tuturor, càror'a se cuvine: cà NOI condusi de propensiunea parintésca si de grati'a catra credinciosii NOSTRI cari apartienu eparchiei greco-orientale a Caransebesiului, dupăce in urm'a repausarii prea veneratului in Christosu parinte Ioanu Popasu întemplate la 17. Februaru alu anulu curentu, scaunulu episcopescu greco-orientalu românû alu Caransebesiului a devenitu in vacantia, si sinodulu acesteia-si eparchiei greco-orientale române a Caransebesiului in sensulu articolului de lege alu IX-lea din anulu 1868 si alu ordinatiunei NOSTRE regesci emanate pe bas'a acestui'a la 28. Maiu 1869, s'a adunatu la 7. Aprilie 1889 in orasiulu NOSTRU cu magistratu in regula, Caransebesiu, pentru alegerea de episcopu, si reprezentantii sinodului cu maioritatea absoluta a voturilor sale au alesu pre venerabilulu Nicolau Popea archimandritu si vicariu archiepiscopescu de adeveratu si legalu episcopu alu loru, èr sinodulu episcopescu greco-orientalu românû dupa implinirea conditiunilor normale aflându-o acést'a alege conforma canónelor bisericii, NI-a venitu cu acea rugaminte, cà aprobându-o aceea, preagratiosu se o intarimu: induplecându-NE cu placere la acést'a rugare, si luându in gratiósa consideratiune nu numai viéti'a nepatata a numitului Nicolau Popea, curatieni'a esemplara a moralei lui, distinsese merite, ce si le-a castigatu si pana acum, nu altcum neobosit'a si zelós'a implinire a detorintieloru sale si pe lângã acesteia autoritatea si precelenti'a lui cunoscuta la intréga imprejurimea sa, de asemene virtutile eminente si multele atribute si daruri ale lui sufletesei, ci considerându totdeodata eruditiunea lui distinsa, desteritatea in conducerea afaceriloru si perspicacitatea

in tractarea agendelor concediute lui, nu altmîntre fidelitatea comprobata totdeun'a catra NOI si catra preainalt'a NÓSTRA CASA precum si catra tiér'a NÓSTRA UNGARPA, catra constitutiunea si legile acelai'a, in fine considerându juraméntulu depusu in mânilé NÓSTRE in modulu celu mai rigorosu si mai solen despre acést'a fidelitate, carea o va pastrá pentru totdeun'a cu cea mai mare esactitate: pe bas'a alegerei lui, carea intempina aprobarea NÓSTRA, pre dènsulu cu cunoscintia sigura, cu consiliu maturu si cu esacta judecare in sufletulu NÓSTRU, din plenitudinea potestátii NÓSTRE si in puterea dreptului NOSTRU supremu l'am intaritu pregratiosu si l'am aprobatu in demnitatea s'a episcopésca, precum cu acést'a i-lu întárimu si aprobamu de *episcopu greco-orientalu alu Caransebesiului*. Pre insusi acel'a dar i-lu imputernicimu cu acést'a, se implinésca tóte functiunile episcopesci ale bisericii si religiunei sale, si pana când — precum asteptamu dela dènsulu cu tóta increderea — va remânea in fidelitatea indetorata catra NOI si catra preainalt'a NÓSTRA CASA, precum si catra tiér'a NÓSTRA UNGARPA, catra constitutiunea si legile acelei'a, pana atunci liberu si in pace, fara nici o pedeca séu contradicere sè se folosésca in intréga dieces'a s'a de tóte indatinàrile, drepturile si propogativele, ce i competu lui cá atarui'a, acelea se le intrebuintieze si folosésca. Intru a caror'a mai mare credieméntu am emisu acestea litere ale NÓSTRE prevediute cu propri'a NÓSTRA subscriere si cu mai marele sigilu alu NOSTRU pendentu, prin mânilé sinceru iubitului fidelu alu NOSTRU spectabilu si magnificu comite ALBIN CSÁKY, ministru alu NOSTRU ungaru de culte si instructiune publica.

Dat in *Vien'a* in prim'a di a lunei, in anulu Domnului alu o mie optsute optdieci si noualea, ér alu Domnirei NÓSTRE in Ungari'a, Boemi'a s. a. alu patrudieci si unulea.

Francisc Iosif *m. p.*

(L. S.)

comite **Albin Csáky** *m. p.*

Atestezu conformitatea acestei traduceri cu tectulu ei originalu magiar. Sibii, 27. Iuniu 1889.

Dr. Ianu Crisianu,
protodiaconu archiepiscopescu, profesoru
de teologie.

Gramata metropolitana.

Nr. 171 Metr. a. 1889.

M I R O N,

din indurarea lui Dumnedieu archiepiscopu alu bisericii ortodocse in Transilvani'a, si metropolitu alu româniloru greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a: consiliariu actualu intimu alu Maiestatei Sale cesaré si apostolico-regie.

Facemu cunoscutu tuturoru, càror'a se cuvine, cà dupa-ce Christosu adeveratulu Dumnedieu, cèla-ce in chipulu limbiloru de focu a trimisu din ceriu prin présântitulu Duch preste sântii sei invetiacei si apostoli, — a asediatu prin lege in sânt'a s'a biserica graduri si tagme superióre, alegându aceleiasi sânté bisericii apostoli, episcopi si pastori, dela cari indreptatorii bisericii lui Dumnedieu si pastorii turmei lui Christosu pana in diu'a de astadi prin primire unulu dela altulu se facura demni a fi partasi acelu daruri si daruiri; si dupa-ce prin mórtea iubitului de Dumnedieu episcopu alu epavchiei Caransebesiului *Ioanu Popasu* imtèmplata la 5/17. Februaru a. c. aceeași eparchia scutita de Dumnedieu a Caransebesiului a remasu fara archipastoriu; ér oficiulu Nostru metropolitanu, care dupa Dumnedieu i-lu avem dela sânt'a nóstra biserica cu preagratiós'a voia a Maiestatei Sale cesaree si apostolico-regie pentru români greco-orientali din Ungari'a si Transilvani'a, poftesce dela Noi a Ne ingriji pentru eparchiile metropoliei Nóstre si a le dá acelu a episcopi prin alegerea persónelu iubitóre de Dumnedieu, demne si imbracate cu însusirile, ce se receru la purtarea jugulu evangelicu, cá asia dreptu sè se indrepteze cuvèntulu lui Dumnedieu:

Noi avându in vedere votulu reprezentantiloru clerului si poporului din eparchi'a vacanta a Caransebesiului pronuntiatu in sinodulu aceleiasi eparchii la 27. Martiu a. c. si facându in partea acést'a cercetare cu amenuntulu in sinodulu Nostru arhierescu la 30. Martiu a. c. am aflatu, că alesulu aceluiași cleru si poporu, iubitulu de Dumnedieu archimandritu *Nicolau Popea*, pana acum vicariu alu Nostru arhieriscopescu in archidieceș'a Transilvaniei, recomendatu prin tari'a lui in credinti'a ortodocș'a si in legea sântei nóstre biserici resaritene, prin activitatea lui zelóș'a in oficiile sale de pana acum si prin curatieni'a vietii lui morale, fiind noi incredintiati si despre neclatit'a lui credintia si supunere catra Maiestatea S'a cesarea si apostolico-regia *Francisc Iosif I.*, catra préinalt'a casa domnitóre, precum si catra constitutiunea si legile patriei, — este cualificatu pentru promovare la demnitatea de episcopu alu eparchiei Caransebesiului, si dupa-ce alegerea lui de episcopu alu acestei eparchii fu preagratiosu intarita de Maiestatea S'a cesarea si apostolico-regia cu preainalt'a resolutiune din 1. Iuniu nou a. c. Noi pre acelasi iubitu de Dumnedieu, archimandritu *Nicolau Popea*, prin puterea data Nóue dela Dumnedieu, cu impreuna — lucrarea présântitului frate in Christosu, a iubitului de Dumnedieu episcopu alu eparchiei Aradului *Ioanu Metianu*, chie-mându darulu présântului Duch, in diu'a de astadi, in biseri'e'a Nóștra metropolitana din Sibiiu, l'am chirotonitu de archiereu si l'am instituitu de episcopu alu Caransebesiului si alu tuturor orasielor si satelor, care se tienu acum, séu se vor tinea in viitoriu de scaunulu episcopescu alu Caransebesiului; primindu dela dênsulu profesiunea credintiei si apromisiunile date in scrisu si cu cuvêntulu in fati'a bisericii, si sperându fórt'e, că acelea tóte le va tiené nevetamate, si va observá si catra umilinti'a Nóștra ascultarea cuvenita dupa brdinea canonica.

Despre tóte acestea dar emitemu si dâm la mân'a numitului nou-chirotonitu episcopu *Nicolau Popea* Gramat'a acést'a a Nóștra, cá documentu despre aceea, că prin darulu présântului Duch, care tóte le indeplinesce, dênsulu este invascutu cu demnitatea archieréșca si cu jurisdicțiune episcopéșca in eparchi'a Caransebesiului, avênd daru si putere de a pune dupa prescriptele sântei nóstre biserici resaritene cetitori, cantori, ipodiaconi, diaconi, presviteri si protopresviteri la bisericile eparchiei Caransebesiului, eventualu egumeni si archimandriti la monastirile acestei eparchii dupa rêndul ierarchicu din provinci'a Nóștra metropolitana, si a face in eparchi'a sa tóte celea ce lui, cá unui episcopu se cuviniu spre edificarea spirituala a turmei sale; recomêdamu deodata tuturor celoru de statulu preotescu si intregului poporu ortodocșu din eparchi'a Caransebesiului, precum si din alte pârți ale provinciei Nóștre metropolitane: cá pre acelasi mai sus numitu episcopu de atare se-lu cunóșca si respecteze, ér deosebi cei din eparchi'a Caransebesiului, se i-se plece cu tóta voi'a, se-i arete in tóte supunere si ascultare cá fii sufletesci, privindu-lu si venerându-lu intru tóte cá pre episcopulu, invetiatoriulu si pastoriulu lor, carele este urmatoriu sântiloru apostoli ai lui Isusu Christosu mántuitoriulu, carui'a se cuvine tóta marirea, onórea si inchinaciunea intru toti vecii.

S'a datu in resiedinti'a Nóștra arhieriscopéșca metropolitana din Sibiiu, la 11/23. Iuniu, anulu Domnului 1889.

(L. S.)

Miron Romanulu, m. p.

La mandatulu Escelentiei Sale Preasântitului Domnu Arhieriscopu si Metropolitu:

Nicanoru Fratesiu, m. p.
protosincelu.

Gramat'a acést'a metropolitana s'a cetitu si publicatu la introducerea Prea Sântitului Domnu Episcopu alu eparchiei Caransebesiului *Nicolae Popea* in biseri'e'a catedrala din Caransebesiu, astadi in 2/14, Iuliu 1889 prin mine

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Dilele de serbatóre din Caransebesiu.

Trenulu dela Aradu a adusu pe Ilustritatea S'a, Pré Sântitulu Domnu Episcopu alu Caransebesiului *Nicolae Popea*, care era insocitu de protodiaconulu *Dr. Ioanu Crisianu* si de ambii frati ai Pré Sântiei Sale *Radu Popea*, parochu in *Sacele* si *Ioanu Popea*, profesoru la gimnasiulu românú gr. or. din Brasiovu, Sâmbata la 9 $\frac{1}{2}$ óre in Timisióra. Aci fu intempinatú si salutatu Pré Sântitulu mai antâiu prin o deputatiune numerósa, condusa de veneratulu protopresviteru gr. or. român alu Timisiorei in dieces'a Aradului *Meletiu Dregheciu*, apoi de deputatiunile asemenea numeróse ale protopresviteratelu diecesei Caransebesiului si anume: Ciacov'a, Panciov'a, Biseric'a alba Versietiu si Oraviti'a, conduse de protopresviterulu Ciacovei *Paulu Miulescu*, in fine din partea comitatului Timisiu vicecomitele *Sigismund Ormos junioru*, si protopretorulu cercului Timisióra *Francisc Bessenyei*. Dela Caransebesiu a mersu inaintea Pré Sântiei Sale protosincelulu episcopescu *Filaretu Musta*.

La statiunea Topolovetiu a esitu inaintea Pré Sântiei Sale preotimea locala cu mai multi credinciosi, apoi in statiunea Belintiu-Chiseteu protopresviterulu din dieces'a Aradului *George Creciunescu* asemenea cu o numerósa deputatiune a tractului seu.

Sosindu trenulu in Lugosiu, statiunea prima in dieces'a Caransebesiului, aci Ilustritatea S'a intre entusiastice esclamári de „se traésca“ fu intempatu cu o cantare fórté frumósa esecutata de corulu vocalu românú din Lugosiu, apoi de inopantele deputatiuni ale protopresviteratelu Lugosiu si Fagetu, conduse de protopresviterulu Lugosiu-lui *Dr. George Popoviciu*, si in fine din partea comitatului Carasiu-Severinu prin protonotariulu *Ladislau Szöngényi* si presedintele sedriei orfanale *Stefanu Antonescu*, carele in numele comitatului insoti pre Ilustritatea S'a pana in Caransebesiu, ceace facura si fórté multi membri ai tuturor deputatiunilor sus amintite pe calea dela Timisióra la Caransebesiu.

In statiunea dela Govosdia esise spre intempinare corulu vocalu alu acestei comune cu preotimea in frunte asemenea saluta in statiunea Caravan-Seculu pre Présântitulu Episcopu o numerósa deputatiune impreuna cu corulu vocalu din Jdóra, condusa de protopresviterulu Caransebesiului *Andreiú Ghidiu*.

La 3 óre 30 m. trenulu sositu in statiunea Caransebesiu sub sunete de trascuri la coborírea Pré Sântiei Sale din trenu multimea cea mare de publicu din tóte starile si conditiunile adunata pe peronulu garei, erupse in nesfirsite entusiastice aclamári de „se traésca,“ apoi cele 3 coruri vocale din orasiu, românú caransebesianu, si alu industriasiloru esecutara cu precisiune pe rându câte o scurta cantare, apoi, salutà de binevenire pe Pré Sânti'a S'a in numele diecesei protosincelulu episcopescu *Filaretu Must'a*, apoi in numele orasiului primariulu *Ioan Nemoianu*.

Spre evitarea repetitiuniloru anotâmu numai odata la acestu locu, cà Pré Sânti'a S'a cu inascut'a-i afabi-

litate si bunavointia respunse la tóte agrairile deputatiuniloru amintite multiamindu-le sinceru pentru atentíunea deosebita si ovatiunile manifestate din tóte pârtilé.

Dupa acestea Pré Sânti'a S'a suindu-se in trasura, precedatu de capitanulu orasiului si urmatu de o multime de trasuri insocite pe ambele pârtilé de unu banderiu de 40 de calareti imbracati toti in costumulu nostru nationalu romanescu si intre cari se distingéu prin gustosulu si caracteristiculu lorú costumulu nationalu uniformu calaretii din Ruscberg cu cusimele lorú de mielú inalte si impreunate cu sinóre albe, — pléca de a dreptulu la biseric'a catedrala, la alu carei'a portalu ilu asteptá preotimea imbracata in ornate dimpreuna cu corulu institutulu teologic-pedagogicu.

Pré Sânti'a S'a imbracatu in mantie si cu pastoralulu in mana intrându pentru antaia data sub armoniósele cantari ale corului amintitu isi facu rugaciunile rituale prescrise si dupa aceste intr'o scurta cuventare adresata catra evlaviosii credinciosi din biseric'a a datu espresiune bucuriei sale celei mai intime, vediendu-se sositu in mijloculu iubiteloru sei fii sufletesci impartasindu-le binecuvontarea s'a archierésca.

Petrecutu prin banderiuulu calaretiloru pana la resiedinti'a episcopésca aci fu salutatu din partea reuniunei române de cântari prin unu coralu.

Pentru intregire amintimu aci, cà atât podulu de feru peste Timisiu, peste care se intra in orasiu, cât si casele din stradele principali, prin care a trecutú cortegiulu, erau frumosu decorate cu verdétia, stéguri si covóra. Orasiulu pe lângá imbracarea podulu de feru cu ramuri verdi a mai redicatu si unu arcu de triumfu intre pavilonulu militarulu si oficiulu de dare cu inscriptiunea „bine ai venitú“ si adornatu cu insigniile orasiului. Mai departe intrarea in resiedintia si casa diecesana erau prevediute cu arcu de triumfu. Cu deosebire casele din mijloculu orasiului erau de totu frumosu decorate si dintre ele unele prevediute cu inscriptiunea „se traésca Episcopulu Nicolae Popea,“ asemenea erau festivu imbracate institutulu teologic-pedagogicu si portalulu bisericeii catedrale.

La 6 $\frac{1}{2}$ óre d. a. sosindu cu trenulu mandatariulu metropolitanu Inaltu Pré Sânti'a s'a Dlu Episcopu alu Aradului *Ioanu Metianu* din bâile erculane, unde se afla Inaltu Pré Sânti'a S'a pentru restaurarea sanatátii sale, la gar'a din Caransebesiu a fostu salutatu prin scurte agrairi din partea diecesei prin protosincelulu episcopescu *Filaretu Musta*, éra din partea orasiului prin senatorulu *Constantinu Burdea*. Inaltu Pré Sânti'a S'a multiamindu respunse ambeloru deputatiuni, cà Inaltu Pré Sânti'a vine totdéuna cu bucurie la Caransebesiu vediendu interesulu celu viu precum si bun'a intielegere, ce domnesce in acestu orasiu, in tóte afacerile nóstre bisericesci; cu deosebire se bucura acum, când in urm'a insarcínarei primite dela Escelenti'a S'a Inaltu Pré Sântitulu Metropolitulu *Mironu Romanulu* are plăcut'a missiune a introduce in oficiulu seu archipastorescu pre demnulu si meritosulu nou Episcopu alu acestei diecesé. Se intielege de sine cà res-

punsulu a fostu întempinatu de insufletite aclumări de „se trăsca.“ Dela gara Inaltu Pré Sânti'a S'a, insocitu de trasurile deputatiuniloru si de banderiu lu calaretiloru a fostu condusu in resiedinti'a episcopésca.

Conductulu de facile.

La 8^{1/2} óre sér'a conductulu de 100 facile si de lampione sub sunetele muziceii capelei civile din locu si cu cele 3 coruri vocale din locu cu stégurile lor decorate in frunte se puse in miscare delu institutulu teologic-pedagogicu si venindu prin piati'a cea mare între strigări entusiastice nefinite de „se trăsca“ se postă inaintea resiedintiei episcopesci. Aci mai antăiu a executatu cu multa precisiune corulu vocalu românulu ocasionalu publicatu in numerulu trecutulu alu fôiei nóstre: „*Bine ai venit*“ teestulu de prof. prep. Vasilie Goldisiu, éra compositiunea musicala de Czegka, dupa aceea execută a „*A káransebesi dal-és zeneegy*“ cânteculu: „Az isten dicsősége“ compositiunea musicala de Beethoven, si in fine „*Karantsebeser Geverbe-Gesangverein*“ cânteculu: „Der Tag des Herrn“ compositiunea musicala de Kreutzer.

Dupa cantarea prima a tienutu cuventulu de salutare in limba româna deputatulu sinodalu si advocatu in Lugosiu Coriolanu Brediceanu, éra dupa cantarea a dóu'a a vorbitu primariulu orasiului Caransebesiu Ioanu Nemoianu incepându unguresce, continuându românesc si terminându in limb'a germâna.

Salutarea deputatulu sinodalu Coriolanu Brediceanu, declamata cu adeverata arta, prin inceputulu ei nou neusitatu si prin constructiunile ei lapidare a impresionatu adêncu in modu fórte placutu pe întregulu auditoriu si vorbitoriulu a fostu des aclamatu de auditoriu. Éta acestu memorabilu discursu:

„Episcopulu diecesei gr. or. române a Caransebesiului, Ilustritatea S'a Archiereulu Nicolau Popea, intru multi ani „se trăsca.“

Ilustrissime Domnule Episcopu!

Domnulu Dumnedieulu parintiloru nostri induratu-s'a de rugarile nóstre si dupa o scurta veduvia dieces'a Caransebesiului Te are in fruntea s'a de Episcopu sufraganu.

Rescriptulu regalu, prin carele s'a intaritu alegerea Ilustritatii Tale de Episcopu alu frumósei nóstre diecese, a amortitu durerea jalei nóstre, si delu Dunarea betrana pana la malurile Tisei campanele bisericeii nóstre vestescu serbatórea si bucuri'a revarsa radie luminóse preste credinciosi.

Clerulu si poporulu nostru românulu pururea loialu e fericitu si patrunsu de nestérta multiamita fiind-că vointi'a s'a a aflatu prégratiosu audiulu la pré inaltulu tronulu.

Sinodulu eparchialu au datu „sciintiei si evlaviei“ Ilustritatii Tale binemeritat'a recunóscere, Sântitulu sinodu episcopescu a pretiuitu, „trecutulu laboriosu“ si „characterulu nobilu“ alu Pré Sântiei

Tale, ér noua tuturoru aceste insusiri alese ne sunt garanti'a sperantiei intr'unu maretiu viitoriu alu diecesei nóstre.

Archiereule Pré Sântite!

Privesce la credinciosi dati pastorirei Tale!

Poporu cu pietate, cu credintia curata, cu sentimente nepatate cu respectu catra autoritatea publica, acestu poporu serbéza diua intràrei Ilustritatii Tale in resiedinti'a episcopésca plinu de insufletire vedindu că „*lumin'a*“ Ti-a deschisu portile resiedintiei, „*smereni'a*“ Ti-a condusu pasii si virtutea Te-a asiediatu in scaunulu arhierescu.

Cunóscemu greutătile inaltei dignitāti, ce ocupi!

Némurile trecu prin ispite si cercări, pana se între sciinti'a intr'ênsele si se întieléga tãri'a sufletiloru barbate si temeiturile dreptului si ale libertãtei nu peru in veci. Acést'a e credintia nóstre de viétia.

Din acésta stima isbucnesce glasulu credinciosiloru ce'l audi, — glasulu de stima, incredere, respectu si iubire. — acestu glas, ce resuna acum in tóte unghiurile diecesei nóstre — (ca har'a lui Aeolus) — va radică cu puterea armoniei pre cei drepti ca stâlpi puternici ai bisericeii nóstre, si va stinge pre cei slabi. Astfelu Ilustritatea Ta cu darulu facultãtiloru rari, cari Ti sunta proprii, cu devotamentulu, filoru adeverati ai bisericeii nóstre si cu binecuventarea cerésca, Vei conduce corabi'a Eparchiei siguru si preste fortune.

Ilustrissime Domnule!

Alesu cu bucurie! intempinatu cu mândrie! primitu cu iubire fiésca! *Razimulu* Teu fie legea bisericeii nóstre constitutionale, *Scutululu* Teu fie dreptatea, *Acoperementulu* Teu fie increderea si atunci: *Speranti'a* Ta, insotita de palpãtarile inimei a suteiloru de mii, speranti'a T'a, carea e si a nóstre: *Prosperarea bisericeii! progresulu culturei! intarirea némului românescu!* o vei vedé cu ochii, si ca se ajungi acést'a respãta démna de nobilulu Teu sufletu, ca bratiulu Teu se pórte cu tãria toiagulu eparchiei nóstre, ca întieleptiunea se-Ti lumineze tóte faptele Tale, ca devotamentulu Teu catra biserica si natiune se arda cu focu sântu nestinsu, pentru Tine parintele nostru demnu redicãmu la tronulu Tatãlui cerescu fiescele nóstre rugãri intr'un glasu strigându: *Episcopulu diecesei gr. or. rom. a Caransebesiului Ilustritatea S'a Archiereulu Nicolau Popea intru multi ani „se trăsca!!!“*

Cuventarea plina de spiritu a primariului orasiului Caransebesiu fiindu mai lunga o vom reproduce in unulu din numerii viitori ai fôiei nóstre, déca domnulu vorbitoriulu ni-o pune la dispositiune.

La ambele cuvântari Pré Santi'a S'a Domnulu Episcopu diecesanu multiamindu pentru aceste ovatiuni si promitiendu a lucrã cu tóte puterile sale pentru inaintarea si prosperarea clerului si poporulu din dieces'a incredintiata

archipastoriei sale precum si pentru promovarea buneii stări si a intereselor orasiului Caransebesiu, si dându mai departe espressioni acelei convingeri intime că insufletirea cea foarte mare si generala ce o-a aflatu Pré Santi'a S'a pretutindenea, nu o atribue persoanei sale, ci ea are a fi privita ca unu triumfu alu organismului nostru constitutionalu bisericescu, pentru că prin actulu acest'a, ce are să se termine mâne cu introducerea s'a solemnă in oficiulu archierescu, s'a implinitu un'a din cele mai cardinale dispusetiuni a legii năstre organice si-termină cuventarea sa memorabila desu cu insufletire aclamata de auditoriu cu ascurarea credintiei neclatite si supunerei omagiale cătra Maiestatea S'a Pré Inaltiatulu nostru imperatu si Rege apostoli-u Franciscu Iosifu I. (intreite „se trăsca“); esprima mai departe respectuăsele sale multiamiri inaltului guvern u ngurescu pentru aprecierea votului sinodului electoralu alu eparchiei Caransebesiului (repetite se trăsca) precum si Escelentiei Sale Inaltu Pré Sântitului Archiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanulu si pré sântitului sinodu archierescu pentru binevoitorea intrevenire, a respectărei votului aprăpe unanimu alu sinodului eparchialu electoralu, apoi Inaltu Pré Sântitului Domnu Episcopu alu Aradului Ioanu Metianu pentru neintrerupt'a s'a conlucrare la acestu actu momentuosu. In fine imploră binecuventarea cerscului parinte asupr'a tuturor'a. (Vii si repete aklamări.)

Dupa acestea conductulu de făclii plecă catra parculu orasiului si trecându prin strad'a a postei vechi si cea magistratuala a venitu in piat'a cea mare unde s'au stinsu faciile.

Astfelui s'a terminatu cu o rara insufletire si in ordine completa prim'a di de serbatore.

Intronisatiunea.

Duminea la 9 ore dimineti'a s'au adunatu inaintea resiedintiei episcopesci reprezentantii autoritatilor civile si militare, intre cari era si Ilustritatea S'a Domnulu comite supremu alu comitatului Carasiu-Severinu Emeric de Jakabfi, deputatiunile, intre cari amintimu cea numerosa a comitatului sus numitu sub conducerea protonotariului Ladislau Szögyényi, corporatiunile si multi alti cetatieni. Preotimea venindu dela biserică imbracata in ornate serbatoresci si cu cerimea purtata de patru preoti asemenea se postă inaintea resiedintiei episcopesci. Ordinea la invitarea membriloru comitetului aranjatoriu a fostu sustienuta de corpulu pompieriloru din locu. 30 de fetitie imbracate spre a le preseră flori in calea Archiereiloru ocupara si ele locul destinatu pentru ele in conductu, asemenea si colelalte corporatiuni.

Conductulu, astfelu regulatu, se pune in miscare si sub cerime aparu ambii archierei, era dupa cerime urmēja reprezentantii autoritatiloru civile si militare, deputatiuni mirenesci si alti onoratori.

Conductulu ajunsu in biserică a catedrala, care de asta data s'a aretatu prea mica spre a putea primi in ea publiculu infatisiatu, in numeru de totu mare dupa-ce Archiereii si-au facutu inchinaciunile rituale, Inaltu Pré Săn-

titulu Episcopu alu Aradului in calitate de mandatariu metropolitani, tienu cu o voce sonora si patrundietore urmatorea cuventare, sub care a si introdusu pe Pré Sânti'a S'a noulu Episcopu in scaunulu seu archierescu infrumsetiatu cu flori.

In numele Tatălui si alu Fiului si alu sântului Duchu.

Daca intr'unu restimpu mai scurtu de 5 luni, acum me afu deja a două ora in mijloculu vostru, iubiti frati, daca prim'a data amu venitu aici, că se participu si eu la intristarea si durerea, ce a causat'o intregii năstre biserici, dar mai alesu voue filoru acestei diecese, incetarea din viétia a prédemnului vostru Episcopu Ioanu Popasu, de eterna memorie binecuventata: acum a două ora amu venitu la voi iubiti frati, cu aceea solie imbucuratore, se ve anuntiu, că de adi incolo, are a incetă intristarea si durerea, deorece provedinti'a divina, care cërca si cërta, dar érasu mângae pre ómenii sei, ascultându rugaciunile năstre, a binecuventatu biserică si pe acést'a diecesa cu unu altu alesu alu seu tot atât de demnu si meritatu, ca si in Domnulu adormitulu, adeca cu Inaltu Pré Sântitulu parinte Episcopu Nicolau Popea chiepmatu a ocupă astadi veduvitul scaun episcopescu, si a conduce acést'a diecesa spre scopul ce urmasesce; de aceea di mare si de bucurie este acést'a pentru intrég'a năstra biserică, dar mai alesu pentru voi iubiti frati „este diu'a pre care a facut'o Domnulu se ne bucurămu si se ne veselimu într'ens'a.

Si intr'adeveru, daca ne vomu revocă in memorie multele si grelele ingrijiri, ce ne cuprinsese pre toti, pentru indeplinirea veduvitului scaunu archierescu; daca ni vomu revocă in memorie, cum ne intrebamu cu totii: cine va inlocui pre fericitul repositu in scaunulu archierescu? cine va fi chematu de Ddieu si de ómeni, la aceea inalta demnitate? óre domni-va intre reprezentantii clerului si ai poporului, aceea dragoste evangelica, ce se recere mai alesu la lucruri mari si insemnate, din care resulta bun'a intielegere si tóte bunatatile provenitore din acést'a? si daca da, óre votulu loru fi-va intimpinatu din tóte părtilu, cu aceea-si bunavointia? dicu când ni revocamu in minte, acestea si altele asemenea si când astadi cu ajutoriulu lui Ddieu, vedemu acele ingrijiri delaturate, si tóte dorintiele năstre implinite; când vedemu că reprezentantii clerului si ai poporului au fostu la inaltimea chemarii loru, când vedemu votulu, din tóte părtilu, apretiatu dupa meritu când vedemu scaunulu archierescu veduvitu prin incetarea din viétia a unui archiereu prea meritatu, dar obositu de adónci betránctie, acum indeplinindu-se cu unu archiereu, in cea mai deplina virtute trupésca si sufletésca, inzestratu cu cele mai frumóse cunoscintie si esperiintie: atunci bucuri'a năstra se potentteza totu mai multu, căci totu mai multu ne convingemu de insemnatatea cea mare a actului ce ser-

bănu, si cumca diu'a de astadi este intr'adeveru *diu'a pre care a facut'o Domnulu se ne bucuramu si se ne veselimu intr'ensa.*"

Indemnati de acést'a bucurie ne am si intrunitu astadi aici din apropiere si departare, la acést'a frumoşa serbatóre, indemnati de aceea bucurie am si venitü astadi aici in numeru asia de mare ca se serbăm triumfulu unui rezultatu mare si imbucuratoriu pentru biserica'nóstra: dar totodata si „*se multiamimu Domnului pentru tóte câte a facutu noue*;" éu eu unulu am venitü si in calitate de mandatarü metropolitanu, atât pentru aducerea soliei de bucurie cât si pentru introducerea Inaltu Pré Sântitului vóstru arhieru in scaunulu eppescn, precum orënduescu acést'a asiediemintele s. maicei nóstre biserici.

Pentru a ve incredintiá iubiti frati mai deaprópe despre adevverulu soliei mele, adeca despre intarirea si chirotonirea alesului vóstru intru Archieru si Episcopu diecesanu lasu a se ceti préinalt'a diploma regala, si gramat'a metropolitana, din cari ve veti convinge despre adevverulu soliei mele.

(Protodiaconulu metropolitanu Dr. Ioanu Crisanu cetesce diplom'a regala mai antáiu in limb'a ei originala, in cea magiara, apoi in traducere autentica romana, si in fine gramat'a metropolitana.)

Pre bas'a celoru cetite, si in virtutea insarcinãrei mele de mandatarü metr. vinu acum a introduce pre Pré Sântitulu vóstru pãrinte Episcopu Nicolau Popea in scaunulu arhierescu, rugându'l a ocupá acelu scaunu inaltu si implorându-i si la acést'a ocaziune, dela bunulu Ddieu, se'l stapãnescã multi ani de bine si de fericire, in pace, sanatate, intru dile indelungate dreptu indreptãndu cuvëntulu Domnului, sare mãrirea lui Ddieu, spre binele si folosulu bisericei si alu patriei nóstre iubite.

Din acestea intielegeti iubiti frati, cã acéstã eparchie nu, mai este veduvita, cã biserica din acést'a eparchie si-a dobënditu mirele seu, pre alesulu ei si alu lui Ddieu, in persón'a Pré Sântitului pãrinte Episcopu Nicolau Popea; deci dar acéstã biserica cu dreptu cuventu depune astadi doliulu, si se imbraca in vestminte de bucurie; éu clerulu si poporulu nostru, cari cu cât sânt timpurile mai grele cu atât mai multu isi intórce privirea spre biserica strabuna si spre arhierii sei, cu dreptu cuventu se bucura astadi, dela un'a pana la cealalta margine a diecesei. Deci „*veniti se ne bucurãmu si noi Domnului*" multiamindu-i pentru tóte câte a facutu noua, si dicãnd cu psalmistulu „*binecuvintéza suflete alu meu pre Domnulu si nu uitã tóte binefacerile lui*" veniti se multiamimu dupa Ddieu Majestãtii Sale gloriosului nostru Imperatu si Rege Franciscu Iosifu I. si inaltei Sale stapaniri pentru grati'a cu care a implinitu dorinti'a nóstra? se multiamimu Escelentiei Sale Inaltu Pré Sântitului nostru pãrinte Archiepiscopu si Metropolitu Mironu Romanulu, pentru multele Sale stãruintie grele si obositóre in acést'a cauza! se multiamimu reprezentãtiloru clerului si poporului

pentru tienut'a Ioru démna si intielépta; se multiamimu Pré Sântiei Sale alesului vóstru, cã urmãndu dorintiei vóstre a binevoitu a luá asupra-si sarcin'a cea grea a arhieriei vóstre, dar apoi nici in bucuri'a, nici in multiamit'a nóstra se nu uitãmu, cã desi avemu unu arhieru prea demnu, bogatu in cunoscentie si esperintie, desi avem o biserica dintre cele mai constitutionale, si o constitutie din cele mai frumoşe, tóte acestea nu sunt insusi scopulu ce urmãrimu, ci numai mijlocu si inca uniculu celu mai puternicu mijlocu spre scopulu ce urmãrimu.

Scopulu nostru este celu desemnatu de Ddieu omului, anume: desvoltarea nóstra intelectuala, moralã, religiósã, séu perfectionarea si apropiarea tot mai multu de idealulu nostru Dumnedieu si prin acestea de bine si fericire, aici si dincolo de mormentu.

Astfelu dar biserica'nóstra nationalã, este pentru noi, uniculu si celu mai puternicu mijlocu cãtra scopu, éu arhierii sunt conducatorii ei naturali, de unde urméza, ca cine voiesce scopulu, trebue se voiescã si mijlócele. Séu cu alte cuvinte, cã daca dorimu noi a ajunge tot la mai mare desvoltare, a ajunge totu la mai multa cultura morala religiósã, tot la mai multa perfectiune si prin acést'a totu la mai multu bine pre paméntu, totu la mai multa buna stare si onóre, se ajungemu a ocupá unu locu demnu in societatea, in care traimu, si prin tóte acestea si fericirea dincolo de mormentu; atunci trebue se ne lipimu totu mai multu de biserica si de conducatorii ei naturali.

A nu face asia insémna a nu urmari scopulu desemnatu de Ddieu, éu a nu urmari acelu scopu insémna a ni sapã insine mormentu, cãci a nu inainta insemnéza si a regresã, éra a regresã insémna a ne ruiná. Acést'a inse n'o face nici unu omu intieleptu, si cu atât mai putienu nu noi Romãni ortodocsi, cari avem aspiratiuni juste tot la mai multu bine si fericire, si cari scimu dela parinti, cã biserica este nu numai celu mai securu mijlocu cãtra scopu, dar si ca ea este scutul si adapostulu, mangaiarea si intarirea nóstra in tóte timpurile si in tóte imprejurãrile.

Si intr'adeveru daca biserica'nóstra si atunci, când si insasi erã subjugata fũ — precum ni spune istori'a — mangaere in dile de durere, si intãrire in dile de incercare, cu cât mai multu va fi ea, mangaiarea si intarirea nóstra acum'a când din darulu lui Dumnedieu este libera, nationalã si cea mai constitutionala.

Asia este iubiti frati, biserica'nóstra va fi si va remané pururea pentru noi si urmatorii nostri, celu mai puternicu mijlocu de mangaiere si intarire, de bine si fericire; dar numai pre lãnga, o buna si intielépta conducere avënd Archierei buni si intielepti, cã conducatori naturali, si numai daca ne vom alipi si noi tot mai multu de biserica si de Archierei ei, sprijinindu-i si ajutãndu-i in greutãtile conducerei, si

* folosindu bine si intieptiesce drepturile si avantajele, ce ni-le ofera ea.

Deci dar, iubiti frati! daca voim, cá biseric'a se ni fie ceea ce dorim cu totii, — si cine n'ar voi acést'a? — atunci se ne grupamu cu totii in jurulu ei, in tóte timpurile, ér mai alesu in timpuri grele cá si cele de adi, ale materialismului, socialismului si altoru asemenea rele, si fiind-cà bunulu Ddieu in urm'a intristàrii provenite din incetarea din viétia, a bunului Vostru Archiereu Ioanu Popasu, acum'a éراسi va imbucuratu binecuvântându-Ve cu unu nou Archiereu si parinte conducatoriu tot atât de bunu si intieptu: Voi, iubiti frati si fiii ai acestei diecese se Ve grupati tot mai multu si in jurulu noului Vostru Archiereu, ascultându-lu si urmându-lu in tóte, iubindu-lu si onorându-lu, cá pre alesulu si adeveratulu Vostru parinte, apoi si sprijinindu-lu intru implinirea inaltei dar si grelei Sale missiuni, in interesulu Vostru si alu nostru tuturoru.

In convingere, cumcà precum l'ati sciutu onorà cu increderea si iubirea pan'acuma, când inca nu éra alu vostru; pre viitoriu cá alesului vostru si a lui Ddieu i veti aretá in mesura tot mai mare increderea si iubirea vóstra; si éراسi in convingere, cá facéndu asia, ceriulu va binecuvântá tóte nisuintiele, si va implini si justele vóstre asteptàr isi dorintie: mie nu-mi remâne decât felicitându-Ve din inima pre voi si alesulu Vostru, se Vi imploru din sufletu si la acésta ocasiune solemna, voue si alesului vostru, multi ani de bine si fericire, se trairi iubiti frati se traiesci Inaltu Praa Sântite, multi ani fericiti. (Vii aclamàri.)

(Va urmá.)

D i v e r s e .

* *Doctoru in sant'a teologia.* Domnulu Demetriu Barbu din Pecic'a romana, stipendistu alu eparchiei nóstre a fost promovatu dilele trecute prin facultatea teologica din Cernautiu la rangulu de doctoru in sant'a teologia.

Felicitàmu pre noulu doctoru, si îi dorim celu mai bunu succesu, pre carier'a ce si-a alesu.

* *Procuratur'a* regésca de statu a intentatu procesu contr'a cutàrii Virgiliu Miculescu din Secusigiu pentru calumniarea preotimei nóstre prin unu artielu publicatu in fói'a magiara din locu „Arad és Vidéke.“ Afaceré acést'a s'a pertractatu in 5/17 l. c. si inculpatulu ne-presentandu-se a fostu condamnatu in absantia la 4 luni inchisóre, trei sute fiorini multa banala si la suportarea speloru procesuale.

* *Daru pre sém'a bisericeii.* Veteranulu nostru invetiatoriu Nicolae Joldea, carele deapurare s'au interesatu de tóte scopurile nóstre filantropice, au ginevoitu a doná din agonisirea s'a proprie 30 fl. v. a. spre procurarea metasei la renovarea a loru dóne prapóre vânete din biseric'a nóstra gr. or. romana din Halmagiu, care prapori renovati fiind in modu corespundietoriu. in diu'a Sântiloru Apostoli Petru si Pavelu anului curinte s'au si sfintitu.

Unu credinciosu.

* *Piati'a Aradului* din Vinerea trecuta: Grâu de celu mai greu 7.70 fl. ér acelu amestecatu 6.50 fl. — secara 5.50 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.10 fl. — Ovesulu 5.50 fl. — Cucuruzulu 4.30 fl. — Mazere 20. — fl. — Fasolea 12 fl. — Lintea 24 fl. — Cartofi 4 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsórea chil'a 75 cr, ér elis'a per chila 70 cr. v. a.

Au aparutu si se afla de vendiare, in „Tipografi'a diecesana“:

1) „*Metodica scólei poporale*“ de Dr. Petru Piposiu, prof. — partea speciala. — Pretiulu 1 fl. 05 cr. francata.

2) „*Cursu practic*“ despre cultivarea pomiloru si a fragariloru, de I. P. Reteganulu, invetiatoriu. Pretiulu 35 cr. francata.

C o n c u r s e .

Pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a prima din **San-Nicolaulu micu** conform decisului venerabilului consistoriu aradanu dto 22. Iunie a. c. Nr. 2601 se escrie concursu cu terminu de **30 de zile dela prim'a publicare.**

Emolumentele impreunate cu acésta parochia sunt: un'a sesiune de pamentu, birulu preotiescu si stolele usuate, precum si folosirea intravilanului parochialu si 2 gradini estravilane, — din cari emolumente alegendulu preotu va dá in terminu de unu anu jumetate veduvei preotese remasa dupa reposatulu preotu Nicolau Bogdanu; ér preotulu deficientu Vincentiu Miatovicu va dá jumetate din biru si stola din parochi'a fosta a acestui'a, si acum redusa conform decisului consistorialu de sub Nr. 1453 ex 1878.

Doritorii de a ocupá acésta parochia si-voru substerne recurselu loru adresate comitetulu parochialu si instruate cu documentele de calificatiune pentru parochii de clas'a prima subscrisulu protopresviteru pana la terminulu iudicatu, si totu de odata se voru presentá in vre o Dumineca, seau serbatóre in sant'a biseric'a spre a-si aretá desteritatea in rituale si predica.

San-Nicolaulu micu in 2-14. Iuliu 1889.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresviteru.

Pe statiunea nou infintiatu de fete cu invetiátóre din Opidulu **San Nicolaulu-mare**, Comitatulu Torontalului, se publica concursu pana la **6-18 Augustu anu curentu.**

Emoluminte sunt: Salariu 350 fl. pentru conferintia 12 fl. pausialu de scrisu 3 fl. 5 orgii lemne de focu din care se va incaldii si scóla. Dupa edificarea scólei cortelu in natura éra pana atunci sub acestu titlu 50 fl. la anu.

Recurentele au se produca:

1. Testimoniu de calificatiune si examenulu din limba magiara.
2. Din partea concernintelui Consistoriu diecesanu adeverintia despre sporiulu de pana acumu — si conduita morala.
3. Testimoniu separatu despre desteritate in lucrulu de mana.

Urméza in suplementu.